

УДК 664.661

Г.В. Карпик к.т.н., доцент, В.Г. Юрчак д.т.н., професор, Л.В. Клим, студентка
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ВОДИ В МАКАРОННИХ ВИРОБАХ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

H.V. Karpyk Ph.D., Assoc., V.H. Yurchak Dr., Prof., L.V. Klym, student
RESEARCH OF WATER CONDITION IN FUNCTIONAL PASTA PRODUCTS

Асортимент макаронних виробів функціонального призначення включає використання цільнозернового борошна. В макаронному тісті, з даної зернової сировини, зв'язування води відбувається як білками й крохмалем борошна, так і оболонковими частинками зерна, які володіють високими гідрофільними властивостями. З метою передбачення поведінки виробів під час сушіння та зберігання вивчали їх сорбційні властивості. Встановлення зв'язку між вологістю матеріалу і відносною вологістю повітря здійснювали шляхом аналізу експериментальних ізотерм сорбції-десорбції парів води (вакуумно-статистичним методом).

На ізотермі адсорбції умовно виділили наступні зони: низького вологовмісту (мономолекулярної адсорбції), середнього вологовмісту (поліелектролітної адсорбції), високого вологовмісту (гігроскопічного стану), в яких механізм адсорбції та кількість адсорбованої води є різними. Відмінності пов'язані з активністю води. У першій зоні вода найміцніше зв'язана, що відповідає мономолекулярній адсорбції. Поглинання рідини при утворенні мономолекулярного шару супроводжується виділенням тепла. Далі відбувається поступове утворення полішарів. На ділянці ізотерм з активністю води 0,8-1,0 рідина поглинається без виділення тепла, тут переважає капілярна вода, тобто найменш міцно зв'язана. Досліджували стан води в макаронному тісті з пшеничного борошна цільнозернового грубого помелу (ГП) і тонкодиспергованого (ГД), для порівняння готували напівфабрикат з пшеничного борошна другого сорту. Проведений аналіз ізотерм сорбції-десорбції демонструє, що використання цільнозернового борошна призводить до зростання кількості адсорбованої вологи порівняно з контролем. Загальний вміст адсорбованої води у виробі з борошна цільнозернового ГП та ГД підвищується порівняно з контролем на 16 % і 10 % й становить відповідно 0,316 та 0,297 г/г СР.

Кількість вологи, адсорбованої мономолекулярним шаром виробів з борошна ГД, більша на 0,014 г/г СР або на 54 % відносно контролю. Дещо в меншій мірі (на 42 %) зростає вміст води цієї форми зв'язку у виробі з менш крупного борошна. Кількість вологи поліелектролітної форми шару у зразках макаронних виробів з цільнозернового борошна також збільшується порівняно з контролем на 10 – 23 %, причому в більшій мірі для виробів з тонкодиспергованого борошна. Слід відмітити, що у дослідних зразках зростає абсолютна кількість вологи гігроскопічного стану, відносний же вміст вологи цієї форми зв'язку зменшується і становить 54,5 – 59,8 % порівняно з 62,3 % у контролі.

Як підсумок, використання суцільнозмеленого борошна сприяє зростанню загальної кількості адсорбованої води порівняно з виробами з борошна другого сорту, що відбувається за рахунок суттєвого збільшення вологи мономолекулярного та поліелектролітної форми шару.

Література.

Юрчак В.Г. Дослідження макаронних властивостей цільнозернового пшеничного борошна / В.Г. Юрчак, Г.В. Карпик, Т.П. Голікова // Наукові праці НУХТ. – Київ: НУХТ, 2012. – № 47. – С.123-128.